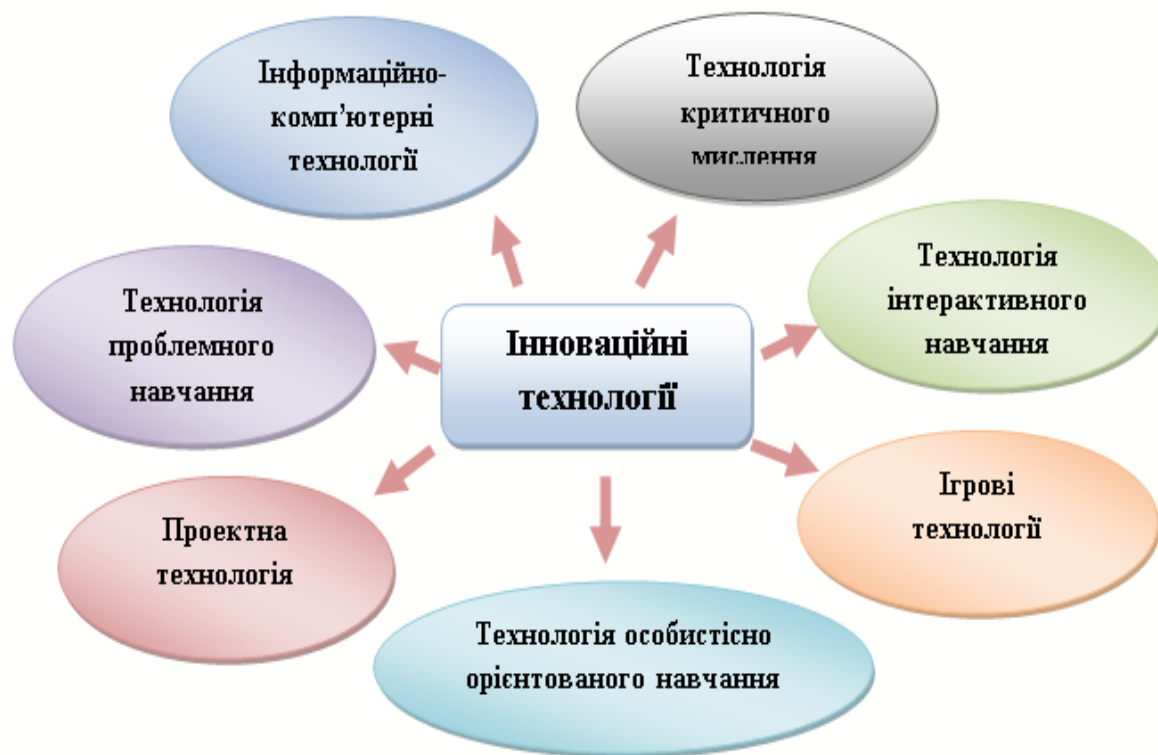

Розвиток пізнавальної діяльності учнів Нової української школи засобами інноваційних технологій

З досвіду роботи вчителя НУШ

Світ чекає крилатих дітей...

Зміни в житті людства в ХХІ столітті заклали підвалини принципово нової формації суспільних відносин – інформаційного суспільства. Високі технології, мережа інтернет, глобалізація та безліч інших невідомих раніше явищ і процесів довколишньої дійсності ставлять нові виклики і в системі освіти – галузі, яка найбільше та найшвидше має реагувати на подібні виклики! Сьогоднішні трансформації в системі української освіти потребують нових форм, методів, підходів, технологій задля якісної освіти!

В Концепції Нової української школи окреслені сучасні педагогічні технології, які використовують учителі – новатори у контексті можливостей застосування ними передових педагогічних ідей! Принципи сучасних інноваційних технологій:

- Доцільність
- Взаємодія навчання та виховання
- Орієнтація на співпрацю
- Особистісно – зорієнтований підхід
- Використання різноманітних форм та методів

Мета інноваційних технологій:

- Мотивувати до навчання
- Зробити освітній процес цікавим для учнів
- Навчати працювати в активній взаємодії з іншими
- Розвивати здатність до рефлексії та самооцінки
- Стимулювати ініціативу
- Розвивати творчі здібності
- Створити умови для самореалізації кожної особистості
- Формувати компетенції, а не лише допомогти учням початкової школи здобути знання

Як учитель початкових класів активно впроваджую в організацію освітнього процесу **інтегроване навчання, як сучасну педагогічну технологію!** Саме Нова українська школа рекомендує ключовою для використання предметну інтеграцію, або технологію інтегративного навчання на основі синергетичного підходу до освітнього процесу. Оскільки саме інтеграція у вивченні навчальних дисциплін, найбільше сприятиме ефективності освіти у початковій школі.

В Державному стандарті початкової освіти інтегрована компетентність учня визначена як можливість і здатність дитини застосовувати знання, вміння, навички та способи діяльності для вирішення найширшого кола проблем, що належать до певних галузей та окремих навчальних предметів. А це значить, що в Новій українській школі, освітній процес у початкових класах розглядають крізь призму загальної картини! Вважаю сьогодні високу результативність інтегративного підходу до освітнього процесу нагальною потребою активного застосування інтеграції в наших школах!

Це вже певний досвід і переконання педагогічної спільноти НУШ, оскільки якість та результативність пізнавальної діяльності молодших школярів ВАГОМА!

Діяльнісний підхід – як засіб розвитку пізнiвальної діяльності

Нова українська школа – середовище інтегрованого навчання, де діти можуть розвивати навички, які стануть їм у пригоді в реальному житті більше, ніж підручникова теорія. Такий підхід отримав назву діяльнісного, а його ідеї знайшли розвиток в основах Державного стандарту початкової освіти НУШ.

Упровадження ігрових і діяльнісних методів навчання в освітній процес закладів загальної середньої є необхідними для всебічного пізнавального розвитку дитини, формування в неї наскрізних умінь, які дадуть їй можливість бути конкурентоспроможною в майбутньому. Тому у своїй практиці на всіх уроках, під час ранкових зустрічей використовую не просто шість цеглинок LEGO, а технології LEGO, які сприяють розвитку пізнавальної діяльності учнів, є сучасною інноваційною методикою.

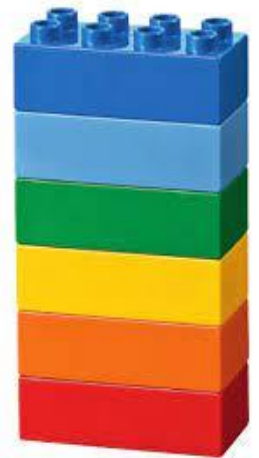
Діяльнісний підхід – це переосмислення та зміна підходів педагогів від схеми пояснив, закріпив, перевірів до відкритого завдання – запитання – роботи в команді – власного пошуку – обґрунтування власної думки – радості від процесу навчання і відповідальності за те, що я можу, хочу, буду, знаю і вмію:
Саме тому діяльнісний підхід в освіті – це спосіб реалізації ідей та змісту Нової української школи.

ГРАЮЧИСЬ – НАВЧАЄМОСЬ

Ігри з цеглинками – найулюбленіша частина уроку. І не лише для учнів, а й для нас, вчителів, адже педагоги розуміють: діти не просто граються. Вони розвивають пам'ять та увагу (наприклад, коли вчитель просить повторити візерунок з 6 цеглинок), творчі здібності (коли їх просить створити композицію на задану тему або відтворити букву, яку зараз вивчають) і дрібну моторику.

Діяльнісний підхід – більше, ніж гра. Це успішна методика, що дозволяє учням залишатися дітьми, але при цьому навчатися, розвивати навички та вміння

Працюючи інноваційно, віддаю перевагу **груповим формам та методам** навчання учнів початкової школи. Адже в освітній діяльності, під час інтегрованих занять, вони займають особливе місце, оскільки учні стають невід'ємною частиною згуртованого дитячого колективу і завдяки своїм індивідуальним можливостям починають відчувати і співпрацювати з однолітками.

Робота в групах як інтерактивна
технологія

Інноваційні технології – це комплекс форм та методів навчання, виховання та управління, які відповідають сучасним вимогам, є новаторськими та оригінальними!

Усі вони при оптимальному застосуванні та поєднанні здатні значно підсилити ефективність освітнього процесу в початковій ланці й отримати гідний результат у вигляді комплексу не знань, вмінь та навичок, а **КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ**, необхідних для життя та подальшого навчання молодших школярів!

Розвиток у молодших школярів пізнавальних інтересів є найважливішою умовою виховання таких цінних якостей, як розвиток пізнавальних здібностей, зміцнення умінь і навичок самостійно засвоювати та осмислювати навчальний матеріал, формування основних інтелектуальних умінь, необхідних для оволодіння в початкових класах. За певних умов інтерес є засобом живого, захопливого навчання, визначає інтенсивний і зосереджений розвиток пізнавальної діяльності, переростає в стійку рису характеру.

Оновлення форм організації освітньо - виховного процесу в НУШ визначено одним із пріоритетних напрямів у розвитку освіти. Наскрізними компетентностями в НУШ є: критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, вирішувати питання, вміння працювати в команді, брати на себе відповідальність... Іншими словами, учні мають стати тими, хто критично мислить і може застосовувати практико – орієнтовані завдання протягом життя.

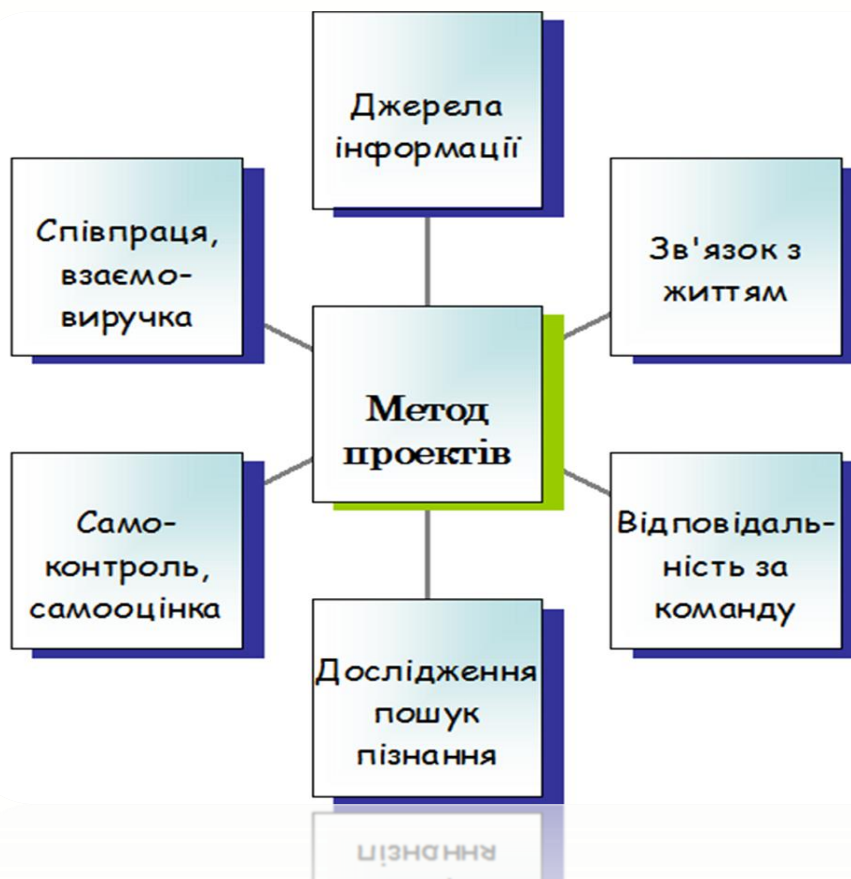
Діяльнісний підхід у НУШ

Метод проєктів як інноваційний засіб розвитку пізнавальної діяльності молодших школярів

Проєктна діяльність одна з
найперспективніших складових освітнього
процесу, тому що створює умови творчого
саморозвитку та самореалізації учнів, формує всі
необхідні життєві компетенції.

Метод проєктів (від грецької — шлях дослідження) — це система навчання, у процесі якої учні здобувають знання шляхом планування і виконання практичних завдань (проєктів), які поступово ускладнюються

Проект розглядають як "п'ять П": проблема, планування, пошук інформації, продукт, презентація.

Шосте "П" проекту – його портфоліо, тобто папка, у яку зібрані всі робочі матеріали (чернетки, плани, звіти тощо).

Наприклад, готуючись до уроку-проекту « Про кого кажуть: Він справжній друг?» вся робота була спрямована на визначення ключового питання: «Хто такий справжній друг?». В результаті такої спільної роботи і була створена газета «Друг».

Залучення молодших школярів до проєктної роботи сприяє формуванню в них таких компетентностей:

розвиває критичне мислення, пізнавальну активність, підвищується мотивація до навчальної діяльності;

формується вміння самостійно здобувати знання, працювати у групі, аналізувати результати діяльності;

виховує почуття відповідальності за результати спільної роботи;

поглиблюються знання з оволодіння інформаційно-комунікативними технологіями.

У початковій школі найчастіше розробляються проєкти, пов'язані з певними навчальними темами. Адже це перш за все творчо – практико орієнтована діяльність учня, що поєднує теорію, проблемність і практичність застосування. Частіше практикую використання дослідницьких, інформаційних, творчих проєктів.

Наприклад, на інтегрованому занятті Я досліджую світ запропонувала дітям екологічний проєкт «Допоможи природі до Всесвітнього дня Землі». Провідною активністю було визначити об'єкт природної зони, якому треба «допомогти» звільнитися від залишків пластикових пакетів та пляшок, скла тощо. На допомогу, як завжди, приходять педагогіка партнерства. Батьки були активними учасниками проєктної діяльності. Як результат екологічного проєкту: окремо посортоване зібране скло, пластик, папір.

Висновки! Впевнено можемо говорити, що проєктна діяльність молодших школярів – це одна із форм пізнавальної активності, бо учні вчаться здобувати активно знання та застосовувати їх в практичній діяльності. Її зміст полягає у вмотивованому досягненні поставленої мети для створення творчих проєктів та у забезпеченні єдності й наступності різноманітних аспектів процесу навчання.

Метод проєктів у початковій школі є інноваційною педагогічною методикою. Він дає змогу найповніше врахувати індивідуальні особливості кожного учня, тобто реалізувати особистісно орієнтований підхід у навчанні, заснований на особистісних характеристиках, що передує досвіду, рівню інтелектуального, морального та фізичного розвитку дитини. Проєктна діяльність дає змогу розв'язати проблему мотивації, створити позитивну атмосферу навчання, навчити дітей застосовувати свої знання на практиці для розв'язання життєвих й особистісних проблем.

Впроваджуючи інноваційні технології в освітній процес, вважаю, що кінцевий результат – якість навчальних досягнень учнів та рівень їх розумового розвитку.

Кожен урок в НУШ – це вагома праця вчителя, оскільки підготовка до занять в НУШ потребує нових форм і методів викладання освітнього матеріалу

Інноваційні технології - проблемно-пошукові ситуації на уроках як мотиваційний компонент

Проблемне навчання ґрунтується на системі проблемних ситуацій. В початкових класах - це постановка перед учнями певного пізнавального завдання, яке містить у собі суперечність, викликає дискусію, спонукає до роздумів, пошуків і висновків

У початкових класах найдоцільнішими і найпоширенішими прийомами створення проблемних ситуацій з метою розвитку пізнавальних інтересів, активізації пізнавальної діяльності є:

- зіткнення учнів із суперечливими фактами. (Метал у воді тоне, а дерево – ні. Чому?)
- постановка проблемного питання на основі створення елементів дискусії
- мотивація учнів до узагальнення фактів.

Придивіться уважно до слова. Порівняйте слова: бур'ян – буряк. Сформулюйте певне правило на основі цього порівняння.

Створення проблемно - пошукових ситуацій дає змогу працювати весь урок зацікавлено, активно. Діти переживають радість творчості, відчуття перемоги, успіху.

З метою розвитку пізнавальної діяльності у кожної дитини вчителів необхідно на кожному уроці застосовувати активні освітні завдання. Такі активності мають складати систему, яка дасть змогу сформувати і розвинути всю різноманітність інтелектуальної і творчої діяльності учнів та забезпечити перехід від репродуктивних, формально - логічних дій до творчих. Слід пам'ятати, що творчі здібності забезпечують швидке набуття знань та умінь, закріплення й ефективного застосування їх на практиці.

Розвиток пізнавальної діяльності учнів з використанням технології розвитку критичного мислення

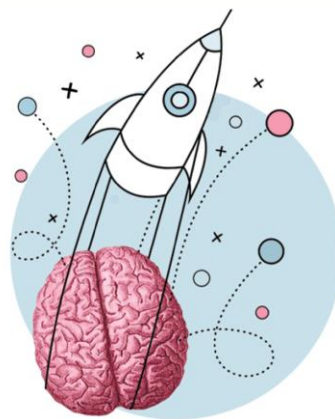
Основна мета реформування початкової мовної освіти полягає в запровадженні компетентнісного підходу до навчання мови, який передбачає формування її молодших школярів комунікативної компетентності. Сьогодні у теорії та практиці навчання мови в початкових класах особливо гостро стоять проблеми розвитку зв'язного мовлення, творчих здібностей школярів.

Технологія, яка використовується у початкових класах і є дуже близькою по своїй сутності до інтегрованого навчання, є

технологія формування критичного мислення

Вона зобов'язує до:

- ведення дискусій та участі в них усіх учнів класу
 - виявлення власної думки учня
 - пов'язування нової інформації з уже вивченою
- навчання учнів критично розмірковувати на основі вже вивченого
- вміння поєднувати колективну та індивідуальну роботу

Розвиток критичного мислення - це дуже важливий аспект не лише у навчанні, а й у повсякденному житті, де герої є реальними, а їхні вчинки - це твої дії та дії твоїх дітей. Навчити дітей мислити критично - означає правильно поставити запитання, спрямувати увагу в правильне русло, вчити робити висновки та знаходити рішення. Для того щоб кожна дитина могла розвинути свої творчі можливості, необхідним є розумне керівництво з боку вчителя.

Наведу деякі прийоми створення «ситуації успіху»:

«Радість класу» - емоційний відгук оточуючих на успіх учня класу, констатація будь-якого, навіть незначного, позитивного результату діяльності, навіювання дитині віри у себе.

«Ліній горизонту» - перший успіх дитини одразу підхоплюється вчителем, пропонується повторити завдання на складнішому рівні, наче «відсуваючи» лінію горизонту.

«Авансування» - учитель підчас індивідуальної роботи виконує з учнем завдання, пояснюючи йому складні місця, а потім у класі дає аналогічне завдання, що самостійно виконується учнем, і він відчуває успіх.

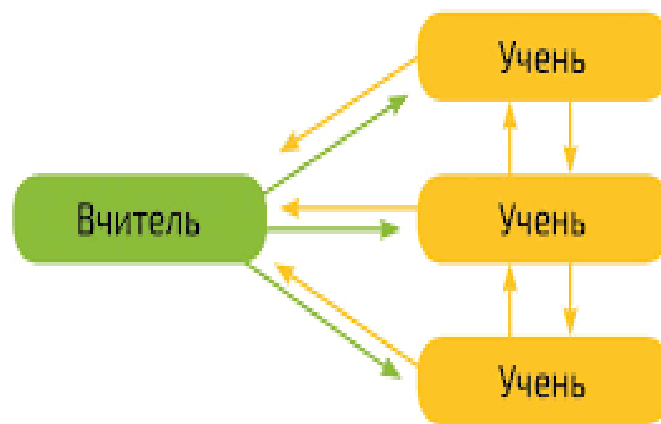

Дуже важливим є стимулювання пізнавальної діяльності учнів на уроках математики
Пріоритетним напрямом у роботі має бути розвиток логічного мислення й математичного мовлення. Для вдосконалення обчислювальних навичок добираю цікавий і пов'язаний із життям матеріал, що спрямований на формування життєвих компетенцій учнів, а саме:

- дидактичні та сюжетні ігри
- задачі у віршах
- задачі-жарти
- ребуси
- ігрові та цікаві ситуації
- корисні вправи «Цікава математика в царстві геометричних фігур»

Інтерактивні форми навчання - запорука успіху кожної дитини НУШ

□ Саме завдяки таким формам, навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії учнів. Це навчання де і учень, і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб`єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють, здійснюють.

В своїй роботі використовуюю групові методи навчання:

- ❖ робота в парах
- ❖ робота в малих групах

фронтальні методи навчання:

- ❖ мікрофон
- ❖ незакінчені речення
- ❖ мозковий штурм та інші...

**Використання інноваційних технологій,
як засобу розвитку пізнавальної
діяльності здобувачів освіти НУШ,
сприяє формуванню компетентностей
в процесі різноманітних видів діяльності
на уроках та поза уроками**

У моєму класі рідко буває тихо. Взаємодія й бажання поділитися пізнаним — це життєво важливі компоненти приємної атмосфери. А відкриття, нова інформація, радість від досягнення потребують свого вираження.

Коли після того, як я зайшла до класу, всіх огорнула приємна атмосфера — значить, перший крок зроблено: учнів налаштовано на настрій, який сприятиме ефективному навчанню!!!

Ще один крок – це діяльність, яка передувала б подальшому навчанню й заохочувала б до нього. Тому у власній педагогічній діяльності віддаю перевагу барвистому освітньому середовищу, кольоровим плакатам, наочності, тобто середовищу, яке створюють самі діти і в той же час середовище, яке спонукатиме до роботи тих, хто має візуальний стиль навчання. А от фізична активність налаштує на навчання тих, хто має кінестетичний стиль. Поєднання цих засобів додасть молодшим школярам упевненості, що активізовано три рівні мозку, які відповідають за мислення, почуття й діяльність.

У своїй педагогічній діяльності постійно застосовую висловлювання, які підтримують дітей, надають їм наснаги, створюють ситуацію успіху:

- ✓ Це дуже важливо, і в тебе неодмінно вийде ...
- ✓ Саме ти і міг би зробити таку справу...
- ✓ Я впевнена, що ти пам'ятатимеш про ...
- ✓ Це зовсім нескладно, навіть якщо не вийде — нічого страшного.
- ✓ Ось цей елемент вийшов дуже гарно!
- ✓ Починай же! Тебе чекає успіх!

Прийоми створення СИТУАЦІЇ УСПІХУ

1. Невтрючання
2. Холодний душ
3. Емоційне поглажування
4. Анонсування
5. Вчасна допомога
6. Сходи до успіху
7. Даю шанс
8. Сповідь
9. Еврика
10. Навмисна помилка
11. Емоційний сплеск
12. Обмін ролями

Х

СВІТ ГРИ

Гра як мотиватор створення ситуації успіху

Гра «На що схожий настрій»

Мета: вивчити емоційний стан учасників тренінгу.

Хід вправи: по черзі всім потрібно сказати, на яку пору року, погоду, природне явище, схожий ваш настрій сьогодні.

Наприклад: мій настрій сьогодні схожий на весняну, білу пухнасту хмаринку в голубім небі. А ваш?

СВІТ ГРИ

Гра «Як би, я... був»

Дітям пропонується придумати кінцівку невеликого твору:

«Якби я був (-а) вітром, то...»

«Якби я був (-а) зіркою, то...»

«Якби я був (-а) хмаркою, то...»

«Якби я був (-а) морем, то...»

«Якби я був (-а) невидимим(-ою), то...»

«Якби я був (-а) найкращим винахідником, то...»

СВІТ ГРИ

Гра « Дерево життя »

Дітям пропонується намалювати дерево свого життя за такою схемою:

- корінь – мета вашого життя;
- стовбур – ваше уявлення про себе;
- гілки – якості, які ви вже маєте, здійснені мрії й бажання;
- плоди – якості, які ви хотіли б мати, ваші мрії та бажання

СВІТ ГРИ

Гра «Надувні кульки»

А тепер згадаємо все приємне, веселе, радісне,
найкраще.

Надуйте цими самими позитивними емоціями по
одній кульці.

Зав'яжіть нехай все добре і хороше залишається з
вами назавжди

Сторітеллінг як метод навчання

Мова – це складний психологічний процес, який неможливо оцінювати, розвивати окремо від мислення або сприймання. Навчальний матеріал, поданий у вигляді цікавої захоплюючої історії, сприяє розвитку особистісних якостей, демонструє унікальність уяви кожної дитини, дозволяє проявити активність та творчість. Оскільки сучасні діти багато часу проводять онлайн, реальне спілкування стає мистецтвом, якому потрібно навчати. Для цього чудово підходить метод «сторітеллінга».

Чому сторітеллінг є ефективним методом навчання дітей?

Діти люблять слухати історії більше, ніж доповіді, описи чи визначення, тому що вони легше сприймаються (задіяна не лише раціональна сторона сприйняття інформації, а й образна)

Отже, реалізується принцип доступності навчання

СТОРИТЕЛІНГ

Вправа «Мозковий штурм»

Вчитель. Для того, щоб успішно виконати наступне завдання, і вплести незабудки давайте пригадаємо і швидко дамо відповіді на питання :

- 1) Яку частину мови ми називаємо прикметником? (Прикметник – це частина мови, що називає ознаку предмета і відповідає на питання який? яка? яке? які?)
- 2) З якою частиною мови прикметник пов'язаний у реченні? (Прикметники в реченні зв'язані з іменниками.)
- 3) В якому числі завжди стоїть прикметник? (Прикметник завжди стоїть у тому числі, що й іменник, з яким він зв'язаний.)
- 4) Прикметники змінюються... (В однині прикметники змінюються за родами. Також змінюються за числами та відмінками.)

Стратегія «Кубування»

(Цей метод навчання полегшує розгляд різних сторін теми)

Ця стратегія, де використовується куб, на гранях якого даються вказівки для учнів. Учитель пропонує в процесі роботи викласти власні думки з пропонованої теми. Цей метод допомагає дитині визначити, яка інформація йому знайома, і що він узнав нового. Це найголовніше, бо учень може сказати собі: «Це я знаю, але хочу знати більше».

Наприклад, на уроці Я досліджую світ при вивченні теми «Тварини взимку» можна провести вправу «Кубування».

- Розкажіть, що ви знаєте про зайця? Чим харчується? Хто це? (заєць) Яке хутро? Де живе? Користь людині. Як зимує?

Стратегія «Кероване читання з передбаченням»

Алгоритм

- Після ознайомлення з назвою тексту та його автором перед читанням ставлю дітям питання, які дозволяють зробити припущення, про що саме буде текст (робота в парах чи групах).
- Текст розподіляється на частини, і далі читати його учні будуть частинами. Зупинки треба робити на найбільш цікавих місцях, створити інтригуючу ситуацію очікування.
- Після читання кожної частини учням ставляться запитання. Пропонується зробити передбачення стосовно того, що буде далі. А після читання наступної частини це передбачення аналізується. Наприклад, на уроці літературного читання в 4 класі можна провести таку вправу.

Стратегія «Метод прес»

(На будь якому етапі уроку)

Етапи методу прес:

- Висловлюю свою думку: «Я вважаю...»
- Пояснюю причину такої точки зору: «Тому що...»
- Наводимо приклад додаткових аргументів на підтримку своєї позиції: «... Наприклад...»
- Узагальнюємо, формуємо висновки: «Отже...», «Таким чином...»

Стратегія «Порушена послідовність»

(робота в групах)

- Учням пропонується кілька речень з тексту, записаних у порушеній послідовності.
- Учні об'єднують у групи. Кожна група повинна запропонувати свою послідовність поданих речень. Результат фіксується у зошитах.
- Читання тексту і перевірка результатів.
- Обговорення.

Стратегія «Взаємні запитання»

— Текст або матеріал для вивчення поділить на логічно завершені частини.

— Учні вголос читають за цілими частинами, ставлять самі запитання:

Одне одному в групі;

Одне одному в парах;

Одна пара (група) інший.

Стратегія «Письмо в малюнках»

Алгоритм роботи:

— Намагайся намалювати те, що хотів сказати при роботі над матеріалом.

— Власні враження, відношення до подій перенести на аркуш паперу.

Наприклад, завдання учням намалювати як вони уявляють Україну.

Підсумовуючи все вище сказане, можу зазначити, що в Новій українській школі головне завдання – підвищення якості освітньо - виховного процесу з метою сприяння всебічного і гармонійного розвитку людини, її інтелектуального і морального зростання, виховання творчої особистості, яка здатна навчатися впродовж всього свого життя. Стає необхідним створення сприятливих умов для творчої діяльності дітей, які б допомагали їм самореалізуватися у складній багатогранній соціокультурній ситуації, формували потребу особистості в подальшому творчому сприйнятті світу, розвивали пізнавальні інтереси.

Використання інноваційних технологій має провідне значення у задоволенні та розвитку інтересів учнів, оскільки формують пізнавальні інтереси в освітньому процесі.

Тому сучасна початкова школа покликана виявляти і розвивати здібності учнів, формувати вміння і бажання вчитися. А реалізувати ці завдання можна на основі формування пізнавальної діяльності молодших школярів, використовуючи інноваційні технології, адже світ

чекає

КРИЛАТИХ ДІТЕЙ!

□ Дякую за увагу!